

Előadói és prezentációs technikák

SZTE JGYPK Alkalmazott
Nyelvészeti Tanszék

**Előadó: Gaál Zsuzsanna
adjunktus**

Szeged 2012. 04. 03. 18 óra

Tartalom

I. Bevezetés

II. A szövegértés

II. 1. Elméleti alapvetések

II. 2. Szövegértés 12. évfolyamon

III. A felmérés

III.1. Adatok

III.2. Módszertan

III.3. Szövegkiválasztás

III.4. Feladatok, eredmények

IV. Összegzés

Felhasznált irodalom

Források

Mellékletek

Szövegértés

- Szövegértési feladatoknál elsődleges a
 - kereső olvasás,
 - feladatazonosító olvasás,
 - javító, ellenőrző olvasás.

Szövegértés a 12. évfolyamon

Érettségi szövegértés 2005-2011

- Láng István: Környezetvédelem, fenntartható fejlődés
- Rejtélyek a Kalevala körül
- Vidor Ferenc: A városok világa
- Horn Gergely: A turizmus hatása az ökológiai és a társadalmi sokféleségre
- Kemény Gábor: Szabó T. Attila száz esztendeje
- Heltai András: Hangulat – vagy heuriger?
- Szentmártoni Szabó Géza: Előkerült a Janus Pannonius életmű hiányzó darabja
- ***Nemes Nagy Ágnes: Párbeszéd a mai versről***

A felmérés adatai

- Katona József Gimnázium

**Kecskeméti Művészeti Óvoda, Általános Iskola,
Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási
Intézmény Kodály Zoltán Iskolája**

Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskolája

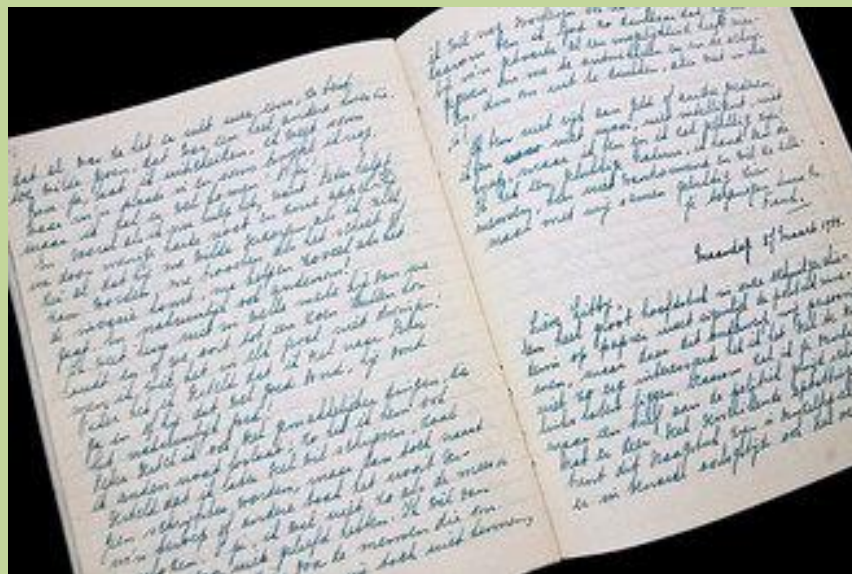

A felmérés módszertana

- A tanulók teljesítményét egy adott populáció átlagához és a tanulási követelményekhez viszonyítottam.
- Az értékelés kognitív teljesítményen alapult.
- A feladatsor objektív(adatfelvételi objektivitás, interpretációs objektivitás, validitás).

Szövegkiválasztás

- Anne Frank naplója

„Anne Frank hangja legmegdöbbentőbb azok közül, akik a történelem folyamán a szenvedés és veszteségek idején az emberi méltóság nevében szólaltak fel.” (Kennedy)

Az **I. feladatlap** 11 feladatot tartalmazott. 1-7 feladat feleletalkotást kért. (Hányadikán írta a bejegyzéseket Anne? Hány éves Anne? Miért kezdett el naplót írni? Hogyan fogja „szólítani” naplóját? Hogyan hívják Anne nővérét? Honnan emigrált a Frank család és miért? Mi történt Anne nagybátyjaival?)

A 8. feladatban a feltett kérdésre (Milyen törvények, kötelezettségek vártak a hollandiai zsidókra 1940-től?) 12 pontosan megfogalmazott törvényi rendelkezést kellett leírniuk a diákoknak. Itt teljes, egész mondatokat írhattak, akár idézőjelek alkalmazásával is.

A 11. feladat szövegalkotási feladat, amelyben egy amerikai tanárnő, Erin Gruwel feladatát alkalmaztam.

„Kedves Miep Gies!

Tudomásomra jutott, hogy ön két éven keresztül egy zsidó családot bújtatott.

Ezennel beidézem önt egy tárgyalásra, ahol a törvény megszegése miatt kell beszélnem önnel.

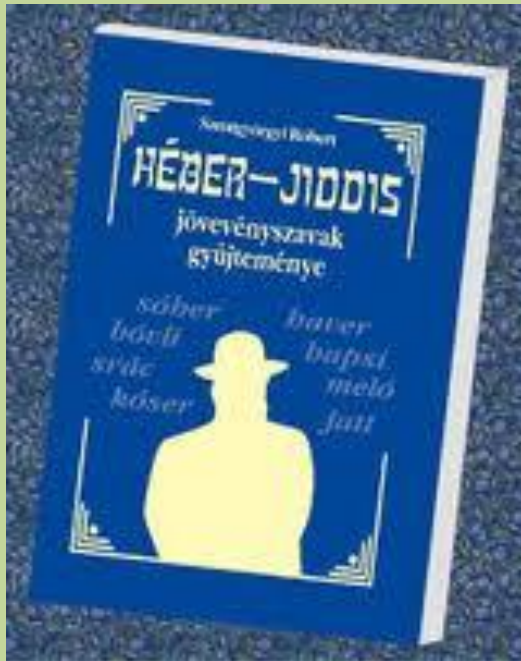
Kérem rendezze el befejezetlen ügyeit.

*Üdvözlettel: (itt a diák aláírta a nevét)
egy hivatalnok”*

- **William Styron: Sophie választ**
Styront az amerikai zsidó kisebbség próbálta meggyőzni arról, hogy fehér déli íróként csak meghamisítja a holokausz emlékét, ha a regényben tetten érhető mélységgel és drámai helyzetekkel szembesíti olvasóit.

A **II./B feladat** az volt, hogy a hiányos mondatokat egészítsék ki azokkal a jiddis szavakkal, amelyek illenek a szövegkörnyezetbe.

- „ Az ördögnek tartoztam az úttal, mert _____ lévén a vendéglő zárva volt, azért nem orthodox éttermet kellett keresnem, s találtam is odébb a sugárúton egyet, a Sammy-félét.” (1 pont)
- „ –Hallottam, hogy gorombáskodik ezzel a lánnyal, pedig látnia kellett, hogy idegen, maga undok kis _____ !” (2 pont)
- „- _____ ! – vetette oda a férfi megvetően. – Aki magára ránéz, nem csoda, ha elhányja magát!” (1 pont)
- „ – Tudod mit? – nézett rám. – Tekints a lakásod folytatásának Sophie _____ -ét meg az enyémet!” (1 pont)
- „ – Öt hetet adtam , hogy a lakbért megfizesse...érző szívemre hallgattam...s íme, dajkamesével traktál! Azt hiszi, szende kis _____ -vel van dolga? Huha!” (1 pont)
- „- Közben nem a negyvenöt dollárt teremti elő, hanem ezt az _____ mesét!” (1 pont)
- „ – Úgy számítottam, hogy Leslie szüleivel sem lesz egyszerű az értekezés, anyja mint afféle zsidó _____ , fájdalmasan elhízott, félénk, visszahúzódó, nagyokat hallgat...” (1 pont)
- „ Egyik reggel, kávé melletti _____ -unk során megkérdezte, nem tekinthetne-e bele művem első lapjaiba.”(1 pont)
- „ Sivár, vékony hivatalnoki düh volt, s egy-egy ilyen fordulata, mint a <<cédátempók>> a rabbinusi _____ mélyéből fakadtak.” (1 pont)

Beillesztendő szavak, kifejezések:

Azesz pónem – pimasz fráter

Fejgelé – madárka, de itt buta libát jelent

Héder – szoba

Hohmecolás - okoskodás

Mámele – anyuska, mama

Mesüge - bolond

Sábesz - szombat

Smuz – beszélgetés

Unbetámt – ízetlen, ízléstelen

„Tanár úr! Nem vagyok zsidó! Keressen normális feladatokat, amik magyarokról szólnak. Ne tagadja meg továbbra is a Magyar Népet!!!”

- **Kertész Imre: Sorstalanság**

„...nincs oly képtelenség, amit ne élnék át természetesen , s utamon, máris tudom, ott leselkedik reám, mint valami kikerülhetetlen csapda, a boldogság.”

III. / A feladatlap

Az 1-11. feladat kéréseire feleletalkotó választ kellett írni.

12. Eddigi tanulmányai alapján írja le röviden, hogy mi az a munkaszolgálat? (2 pont)

13. Ismer-e a magyar irodalom kiemelkedő alakjaiból, a magyar művészetből olyan alkotót, aki munkaszolgálatos volt? Írja le a nevét/ nevüket! (2 pont)

III. /B feladatlap

Az 1-9. feladat az első beszélgetés, amely a regény utolsó részének egyike. Így a kiválasztott beszélgetések azt a keretet adják, hogy a szövegértés kapcsán a regény kezdetét és a regény befejezését megismerhetik a tanulók.

9. A nyári inges férfi talán egy későbbi holokauszt-tagadó. Mit jelent a holokauszt tagadása? (1 p.)

10. Hazánkban büntetendő cselekmény-e a holokauszt tagadása? Mit hallott erről? (1 p.)

A III. /C feladatlapokon 8 feleletalkotó kérdés szerepelt. Ha újra szerkeszteném a feladatlapot szövegalkotási feladatként egy belső monológot íratnék a diákokkal, hogy a Nefelejcs utcából való távozása után Köves Gyuri milyen gondolatokat forgathatott a fejében. Minden diák ügyelt a feladatokat helyes megválaszolására.

III. /D feladatlap

A harmadik beszélgetéshez 10 feleletalkotást igénylő kérdést írtam. Ez a leghosszabb terjedelmű regényrészlet, a mű csúcspontja.

III. /E feladatlap

A negyedik beszélgetés helyszíne Köves Gyuri egykori otthona. Itt találkozik a szomszédokkal, akik „megpróbálták túlélni” a holokausz borzalmait. Az utolsó jelenet valami optimista kicsengést üzen, amely teljesen szokatlan a holokausz irodalomban. Ugyanakkor az is érthető, vagy meg kell érteni, a tanárnak meg kell értetni a diákokkal, hogy miért vélekedik Köves Gyuri a jövőről, a múlttól úgy, ahogy vélekedik.

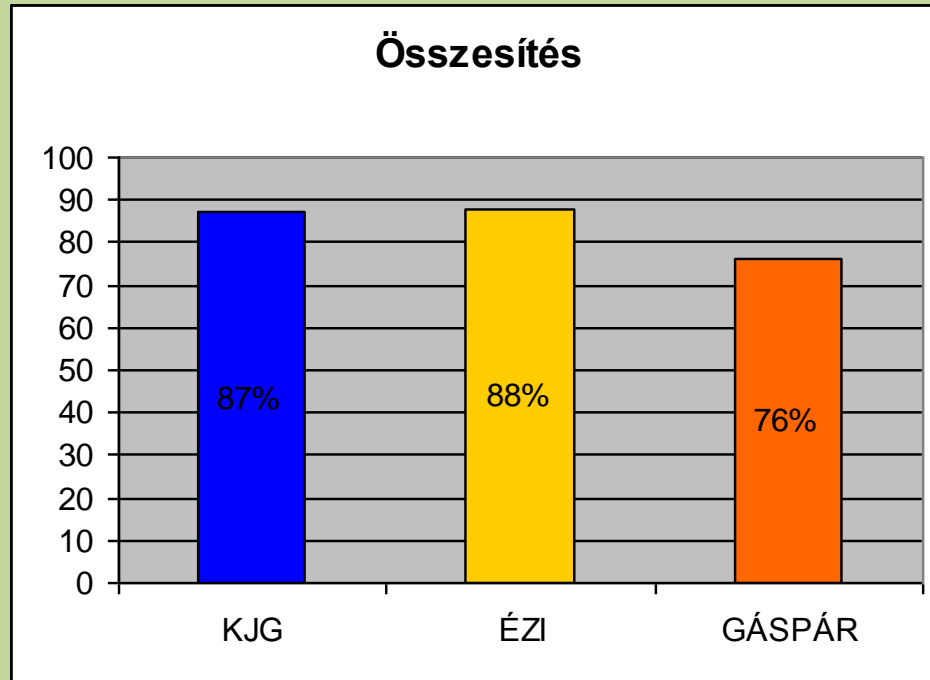

Feladatok, eredmények

- 8 feladatlap
- Feleletalkotó kérdések
- Szövegalkotási feladatok
- **Nehezebb feladatsort állítanék össze**

A 8 feladatlap összesített eredményei a különböző iskolatípusokban.

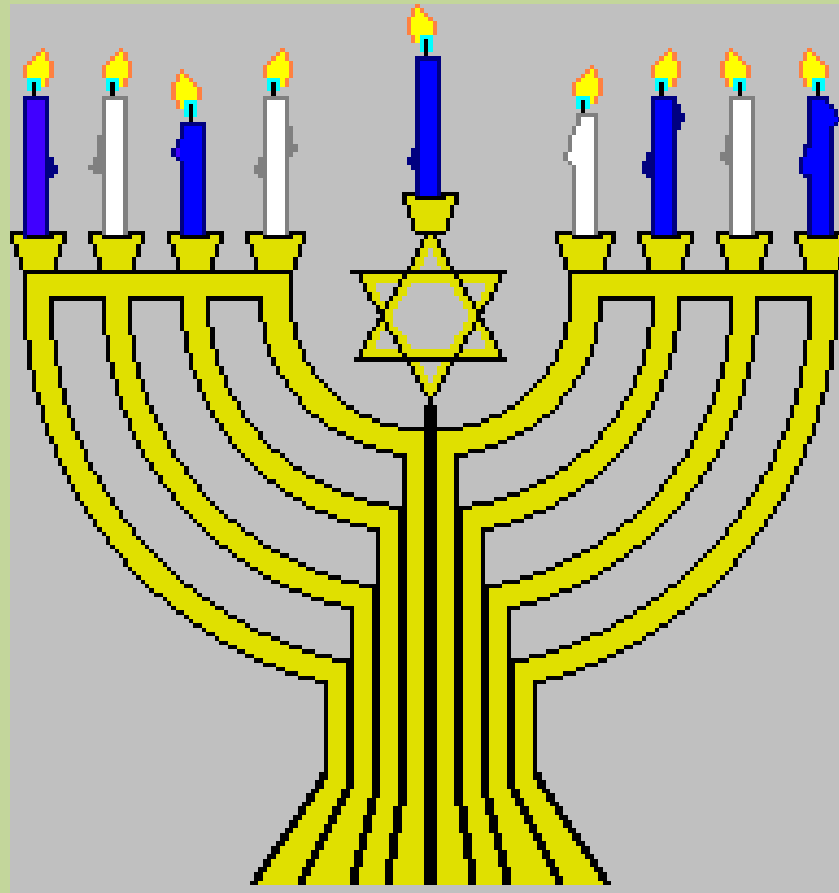

Összefoglalás

Amit a tapasztalataim alapján másképpen csinálnék: nehezebb feladatsort állítanék össze, bátran készítenék érvelést, vitát igénylő feladatot, vázlatírást, kritikai álláspont megfogalmazását kérném. Mindezekkel együtt hasznos ismereteket szereztem a 18 éves, vagy 18 életévüket betöltött tanulók szövegértési képességeiről, s már azt is tudják, hogy az adott művek ismerete hozzátartozik az általános műveltséghez, mert az egyetemes irodalom gyöngyszemei.

Köszönöm figyelmet!

Kérdések

- ***Hogyan jelentkezik az objektivitás a dolgozatban?***
- Normaorientált értékelés (azonos populáció eredményeinek összehasonlítása)
- Súlyozás (a feladatelemekhez különböző pontszámokat rendelünk fontosság, nehézség szerint)

- Adatfelvételi objektivitás (az eredmény független az adatfelvevő személyétől)
- Értékelési objektivitás (az eredmény független a javítást, kódolást, értékelést végző személytől)
- Interpretációs objektivitás (az eredmény független az eredmények felhasználásától, értelmezésétől)

- Reliabilitás (megbízhatóság, azt fejezi ki, hogy mennyire jól méri azt, amit mér)
- Validitás (érvényesség, amely azt fejezi ki, hogy valóban azt mértük-e, amire felhasználtuk)

- ***Mennyiben más ez a feladatgyűjtemény a korábbi, ma is hozzáférhet szövegértési feladatgyűjteményekhez képest?***
- Szépirodalmi szövegek
- Tematikus szövegek

- ***Nyelvi kompetencia, nyelvhasználat, egyéni képességfejlesztés lehetőségei***
- Anyanyelvi kompetencia (tantárgyközi szemlélet, a tudás mellett nagyobb hangsúlyt helyezve a készségek és a pozitív hozzáállás fejlesztésére, ügyelve az „életszerűbb” alkalmazásra)
- Továbbtanulás
- Munkaerő-piaci boldogulás

- Képességfejlesztés:
- szövegfeldolgozó olvasásfejlesztés, szövegfeldolgozó gondolkodásfejlesztés , mélyebb szövegfeldolgozás segítése,
- a szöveg lényeges elemeinek kiemelése,
- rendszerezési képesség,
- összefüggés-kezelés,
- következtetés,
- kombinatív képesség